

TEATAR U Umagu otvoreno 27. izdanje Međunarodnog festivala

Umag »na rubu

Ovogodišnje izdanje u fokus stavlja osjetljive i aktualne teme suvremenog društva, otvarajući kroz kazališnu umjetnost prostor za promišljanje, dijalog i propitivanje stvarnosti

Napisao i snimio
Zvonimir GUZIĆ

UMAG » Uz svečani program na Maloj sceni Kazališne dvorane »Antonio Coslovich«, otvoreno je 27. izdanje Međunarodnog festivala komornog kazališta Zlatni lav. Ovogodišnje izdanje, pod nazivom »Na rubu pameti«, u fokus stavlja osjetljive i aktualne teme suvremenog društva, otvarajući kroz kazališnu umjetnost prostor za promišljanje, dijalog i propitivanje stvarnosti. Uvod u festivalsku večer vodila je Milica Marković iz Dramskog studija Umag, dok su samo otvorenje presijecanjem crvene vrpce obilježile zamjenica župana Istarske županije Jessica Acquavita i zamjenica gradonačelnika Grada Umaga Floriana Bassanese Radin. U svojim obraćanjima istaknule su važnost umjetnosti kao prostora susreta, razmjene i društvene odgovornosti.

Preispitivati granice

Zamjenica župana Acquavita je istaknula kako ovogodišnja festivalska tema »Na rubu pameti« potiče na promišljanje o društvu u kojem živimo i granicama između razuma i bezumlja.

- Zanimljiva je to slika, kao da doista postoji granica na kojoj završava pamet, a počinje bezumlje. No, ako promijenimo perspektivu, biti na rubu pameti možda i nije tako loše. Možda smo uspjeli ostaviti iza sebe sve ono što nema vrijednost, a možda samo pokušavamo održati ravnotežu hodajući po samom rubu, kazala je Acquavita.

Posebno je naglasila ulogu kazališta kao prostora slobode i propitivanja društvenih vrijednosti.

- Kazalište upravo smještam na taj rub, jer ono ima moć preispitivati granice, mijenjati perspektive i u sigurnom prostoru fikcije suočiti nas s društvom kakvo jest ili kakvo bi moglo postati. Hoćemo li iz tih igara nešto naučiti, pokazat će

Ovogodišnje izdanje u fokus stavlja osjetljive i aktualne teme suvremenog društva, otvarajući kroz kazališnu umjetnost prostor za promišljanje, dijalog i propitivanje stvarnosti

Floriana Bassanese Radin i Jessica Acquavita prilikom rezanja vrpce

“Kazalište nas poziva na razmišljanje i podsjeća da je čovjek prije svega slobodna osoba koja gradi suživot”

Floriana Bassanese Radin

vrijeme, a nama ostaje uživati, promišljati, osjećati i suosjećati u čarobnim trenucima koje nam kazalište daruje, poručila je Acquavita.

Dogradonačelnica Bassanese Radin je istaknula kako ovogodišnja tema »Na rubu pameti« snažno odgovara duhu suvremenog trenutka, ali i dugogodišnjem identitetu Umaga.

- Umag već desetljećima živi višejezičnost, multikulturalnost i suživot, a u vrijeme Zlatnog lava sve to postaje susret i razmjena umjetnosti. Festival dodatno obogaćuje našu istarsku posebnost i čini je vidljivom, kazala je Radin.

Govoreći o temi festivala, osvrnula se na književne i kulturne reference koje, kako je istaknula, otvaraju

“Zanimljiva je to slika, kao da doista postoji granica na kojoj završava pamet, a počinje bezumlje. No, ako promijenimo perspektivu, biti na rubu pameti možda i nije tako loše. Možda smo uspjeli ostaviti iza sebe sve ono što nema vrijednost, a možda samo pokušavamo održati ravnotežu hodajući po samom rubu”

Jessica Acquavita

prostor promišljanja društva i identiteta.

- Postoji poveznica s Krležom i njegovim likovima koji se bore protiv apsurdnog društva, kao i s Fulviom Tomizom koji piše o identitetu na granici, o čovjeku koji živi između kultura i povijesnih pritisaka, rekla je.

Dodala je kako je kazalište prostor razuma i slobode.

- Kazalište nas poziva na razmišljanje i podsjeća da je čovjek prije svega slobodna osoba koja gradi suživot, rekla je.

Festival Zlatni lav prvi je put održan 1999. godine na inicijativu redatelja Damira Zlatara Freya, koji je i njegov umjetnički utemeljitelj. Vođen idejom stvaranja jedinstvenog kazališnog projekta u pograničnom prostoru Umaga, Frey je oblikovao festival kao mjesto susreta kultura i umjetničkih izraza Hrvatske, Slovenije i Italije. Tijekom godina, Zlatni lav je izrastao u prepoznatljiv kulturni događaj i važan kazališni motor regije, koji njeguje specifičnost prostora na granici te dijalog različitih tradicija i identiteta.

Stručni žiri ovogodišnjeg izdanja Zlatnog lava čine Zrinka Turalija predsjednica žirija te Marija Purišić i Ksenija Klajić Pavlović kao članice, a povjerenstvo za nadzor glasova publike je u sastavu Marica Kvesa i Ivana Šušteršič. Žiri ocjenjuje natjecateljski program, ukupno pet predstava, te dodjeljuje glavnu nagradu Grand Prix kao i eventualne posebne pohvale. Zlatni lav se odvija pod visokim pokroviteljstvom Grada Umaga, Istarske županije, te Ministarstva kulture i medija.

Somatizacija krivnje

Prvog dana festivala održana je premijera Dramskog studija Umag, koreodrama »Gertrude Stein - Igrati« u režiji Damira Zlatara Freya, koja je na sceni festivala Zlatni lav donijela izniman kazališni kontinuitet. Ova se ispitna predstava Simone Nagode, koju izvodi uz suizvođačicu Luanu Kličić, izravno naslanja na nasljeđe legendarne ljubljanske praižvedbe »Igrati« iz 1998. godine. Odluka o izvedbi na slovenskom jeziku svjesna je posveta izvornom kodu Ljubljanske

a komornog kazališta Zlatni lav

pameti»

IGRATI

Prvog dana festivala održana je premijera Dramskog studija Umag, koreodrama »Gertrude Stein – Igrati« u režiji Damira Zlatara Freya, koja je na scenu festivala Zlatni lav donijela izniman kazališni kontinuitet. Ova se ispitna predstava Simone Nagode, koju izvodi uz suizvođačicu Luanu Kličić, izravno naslanja na nasljeđe legendarne ljubljanske praižvedbe »Igrati« iz 1998. godine.

Gužva prilikom otvaranja festivala

Zrinka Turalija, Damir Zlatar Frey i Ksenija Klajić Pavlović

koreodrame, gdje fonetika i ritam jezika postaju primarni generatori scenskog značenja. Iza hermetične avangardne strukture teksta Gertrude Stein, Frey i glumački duo otkrivaju snažnu psihološku priču. Predstava se razvija kao arhetipski i vrlo napet prikaz unutarnjeg sukoba, borbe između svjesnog »ja« i njegove tamne, Jungove sjene. U prvom dijelu izvedbe ta potisnuta, tamna strana uspostavlja potpunu scensku dominaciju. Koreografski i glumački upečatljiv je prizor u kojem sjena sike nadjabukama, što funkcionira kao snažna biblijska alegorija iskonskog grijeha i moralnog pada. Posebno je dojmljiv i dodatni scenski trenutak. Nakon siktanja, tamna strana jabuku doslovno prepolovi, izvlači njezinu srž i zatim je ponovno »zašije« i spaja. Taj čin djeluje poput potpunog rasklapanja i ponovnog sastavljanja identiteta, kao da se unutarnja istina mora najprije razoriti da bi se uopće mogla ponovno uspostaviti. Ova unutrašnja destrukcija i psihički rascjep doživljavaju vrhunac u naturalističkom

motiv izbacivanja ljudskih organa iz torza. Ta snažna vizualna metafora ogoljuje proces somatizacije krivnje, to je doslovan prikaz kako potisnuti mrak i unutrašnji konflikti fizički izjedaju i rastaču čovjekov bitak. Završni dio scenskog rituala donosi dramaturški obrat i svojevrsno smirenje. Protagonistica uspijeva prepoznati i »ukrotiti« vlastitu tamnu stranu. U završnom ritualnom činu ona simbolično prihvaća dijelove sebe koje je ranije odbacivala. Taj čin može se čitati kao psihološka integracija, trenutak u kojem osoba prihvaća vlastiti mrak kao preduvjet za postizanje unutrašnje cjelovitosti. Pretvaranjem teškog teksta u opipljivu unutrašnju borbu, Simona Nagode i Luana Kličić stvorile su hipnotičku predstavu koja gledatelja ne ostavlja ravnodušnim, već ga prisiljava na suočavanje s vlastitim potisnutim sjenama. Umaška publika je kraj predstave, koja je van konkurencije na ovogodišnjem festivalu, dočekala na nogama i nagradila dugotrajnim pljeskom.

